

Додаток 3
до наказу ректора ДВНЗ «ПДТУ»
від 21 грудня 2019 № 247-05

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СЕМЕСТРОВІ ЕКЗАМЕНИ І ЗАЛІКИ У ДВНЗ «ПДТУ»**

ПО ДВНЗ «ПДТУ» 7.6-02:2019

Маріуполь
ДВНЗ «ПДТУ»
2019

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ВИДИ ТА РІВНІ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ.....	3
3. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	4
3.1 Оцінювання знань студентів.....	4
3.2 Залік.....	5
3.3 Екзамен.....	6
4. ДВОРІВНЕВА СИСТЕМА ОЦІНКИ ЗНАНЬ.....	9
5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	9
Додаток А. Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання	10
Додаток Б. Відомість обліку успішності	11
Додаток В. Екзаменаційний білет	12

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про семестрові екзамени і заліки у ДВНЗ «ПДТУ» (далі – Положення) регламентує систему контролю успішності і якості навчання у Державному вищому навчальному закладі «Приазовський державний технічний університет» (далі – Університет).

1.2 Положення ґрунтується на основі Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту».

2. ВИДИ ТА РІВНІ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

2.1 Семестровий контроль з певної дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену або заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри. Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав всі види робіт, що передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

2.2 Студенти повинні скласти екзамени і заліки відповідно до навчального плану. Кафедри, на яких вивчаються дисципліни, повинні надати студентам можливість на початку семестру одержати інформацію щодо змісту форми і структури заліків та екзаменів з кожної дисципліни.

2.3 Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт та практичних, семінарських або лабораторних занять протягом семестру. Семестровий залік планується за відсутності екзамену і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Неприпустима практика перетворення заліку на екзамен.

2.4 Екзамен (екзамени) складаються студентами в період сесії, а по коротким курсам першої половини семестру після проведення атестації з дисциплін передбачених навчальним планом. Університет може встановлювати студентам індивідуальні терміни складання заліків та екзаменів. Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, як за місяць до початку сесії.

2.5 Перелік екзаменів та заліків семестрового контролю визначається робочим навчальним планом зі спеціальності.

2.6 У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача, деканом факультету може створюватись комісія для приймання екзамену (заліку), до якої входять, як правило, ведучий викладач і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та громадських організацій студентів.

3. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

3.1 Оцінювання знань студентів

3.1.1 Після завершення вивчення дисципліни з системи «Деканат» роздруковуються заліково-екзаменаційні відомості з сумою накопичених (підсумкових) балів. За поданням викладача деканом у відомості відзначаються студенти недопущені до здачі іспиту (залік, диференційований залік або екзамен). Студент допускається до іспиту, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом. Заліково-екзаменаційні відомості видаються викладачам і після оформлення здаються в деканат.

3.1.2 Результати складання екзаменів, заліків, захистів курсових проєктів і кваліфікаційних робіт та практик заносяться викладачем до екзаменаційної відомості і залікової книжки, а деканатом – до навчальної картки студента і систему «Деканат». У залікову книжку студента викладач записує також повну кількість навчальних годин (аудиторних та СРС) та кредитів з навчальної дисципліни, що виноситься на семестровий контроль. Екзамени і диференційовані заліки оцінюються підсумковим балом та за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліки – підсумковим балом та за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано»).

3.1.3 Студенти, які одержали під час сесії більше двох незадовільних оцінок, відраховуються з вищого навчального закладу. Студентам, які одержали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету (завідувачем кафедри).

3.1.4 Оцінювання знань студентів передбачається по 2-х шкалах оцінювання: оцінка за 100 бальною шкалою (підсумкова семестрова оцінка за дисципліну (O_d); оцінка за національною шкалою (5, 4, 3, 2) (переводиться з O_d згідно наведеної у додатку А таблиці). З дисциплін, які закінчуються екзаменом, підсумкова оцінка за дисципліну складається з суми балів, отриманих при поточному контролі – до 60 балів та екзаменаційної оцінки – до 40 балів.

3.1.5 Підсумкова оцінка за курсовий проєкт або роботу ($O_{кр/кп}$) є сумою оцінок за пояснювальну частину ($O_{п}$), ілюстративну частину (O_1) (для курсового проєкту) та оцінки за захист роботи/проєкту в цілому (O_3):

$$O_{кр/кп} = O_{п} + O_1 + O_3.$$

$O_{кр/кп}$ не може перевищувати 100 балів. Розподіл балів за пояснювальну частину ($O_{п}$), ілюстративну частину (O_1) і захист (O_3) розробляється лектором, затверджується рішенням кафедри до початку семестру.

3.1.6 У тому випадку, коли рівень знань студента оцінюється комісією, підсумкова сума балів виставляється як середньоарифметична величина балів, виставлених членами комісії.

3.1.7 Якщо студент вивчав дисципліну в іншому вищому навчальному закладі, вона може бути перезарахована. Підсумкова оцінка за національною шкалою переноситься у відомість обліку успішності з академічної довідки або додатка до диплома іншого ВНЗ. При відсутності бальної оцінки в академічній довідці або додатка до диплома, кількість балів проставляється за результатами співбесіди з діапазону балів відповідної оцінки за національною шкалою з прийнятої в Університеті таблиці відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критеріїв оцінювання (Додаток А).

3.1.8 У період екзаменаційних сесій може проводитись зовнішній (факультетський, ректорський та міністерський) контроль якості навчального процесу на кафедрах

3.1.9 Результати іспитів (екзаменів і заліків) регулярно обговорюються на засіданнях кафедр, рад факультетів (інститутів) та вченої ради Університету і є одним із важливих чинників управління якістю навчального процесу в Університеті.

3.1.10 При одержанні незадовільної оцінки на іспиті (екзамен або залік) під час сесії для повторного складення екзамену (заліку) студент повинен ліквідувати наявні недоліки попереднього вивчення дисципліни. Додаткові бали фіксуються викладачем у журналі академічної групи, а усі наявні бали виставляються в графу «Кількість балів – поточна» відомості обліку успішності.

3.1.11 Студент має право за погодженням із завідувачем випускаючої кафедри скласти індивідуальний навчальний план зі зрушенням дисципліни на наступний семестр. Індивідуальний навчальний план затверджується деканом і складається документ, який обумовлює спосіб додаткової оплати навчання.

3.2 Залік

3.2.1 Семестрові заліки з окремих дисциплін проводяться після закінчення її вивчення. Заліки приймаються викладачами, які проводили практичні, семінарські та інші заняття у навчальній групі або читали лекції з даної дисципліни.

3.2.2 Залік виставляється, як правило, за результатами оцінок поточного контролю та виконання студентом семестрових індивідуальних завдань та контрольних робіт, виступів на семінарських заняттях. Накопичена студентом сума балів за результатами поточної роботи у семестрі вноситься до атестаційної відомості і автоматично друкується в залікову відомість у графі «рейтинг».

3.2.3 Якщо студент не отримав залік за результатами поточної роботи у семестрі, залік виставляється за результатами виконання ним залікової

контрольної роботи або підсумкової співбесіди. Заліки з окремих лабораторних робіт та комп'ютерного практикуму приймаються після їх виконання.

3.2.4 Підсумкові бали з залікових відомостей вносяться у систему «Деканат».

3.3 Екзамен

3.3.1 Семестрові екзамени складаються студентами у період сесії згідно з розкладом, який затверджується ректором ДВНЗ «ПДТУ». Відхилення від розкладу екзаменів неприпустимо. У разі захворювання екзаменатора завідувач кафедри повинен здійснити його заміну і сповістити про це деканат (першого проректора).

На підготовку студентів до кожного екзамену необхідно планувати не менше 3-4 днів (залежно від обсягу навчального матеріалу, що виноситься на екзамен).

Студентам, які мають добру успішність, за умови виконання ними вимог робочої навчальної програми дисципліни, деканом факультету може бути дозволено дострокове складання екзаменів.

3.3.2 За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини та ін.), що документально підтверджені, окремим студентам може встановлюватись індивідуальний графік складання екзаменів терміном не більше місяця після закінчення екзаменаційної сесії. Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіка, розглядається питання про надання йому академічної відпустки або зарахування на повторний курс навчання.

3.3.3 Студент вважається недопущеним до семестрового контролю з конкретної дисципліни, якщо він не виконав усіх видів робіт (лабораторні роботи та індивідуальні завдання), передбачених робочою навчальною програмою дисципліни у даному семестрі. Недопущення студента оформлюється деканатом, за поданням кафедри, записом в екзаменаційній (заліковій) відомості «не допущений». Деканат має право не допустити студента до екзаменаційної сесії, якщо той не виконав умов контракту. Недопущення студента до семестрового екзамену з певної навчальної дисципліни не може бути причиною недопущення його до екзаменів з інших дисциплін.

3.3.4 Студент, який захворів під час сесії, зобов'язаний повідомити деканат про свою хворобу не пізніше дня екзамену та в тижневий термін після одужання подати довідку медичного закладу. Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

3.3.5 Екзамени приймаються лекторами даного потоку. У прийманні екзамену можуть брати участь викладачі, які проводили у навчальній групі інші види занять з дисципліни. Якщо окремі розділи дисципліни викладались кількома викладачами, екзамен може проводитись за їх участю з

виставленням однієї загальної оцінки. Як виняток, за наявності поважних причин, завідувач кафедри, за узгодженням з деканом факультету, може призначати для приймання екзамену іншого викладача з числа лекторів даної дисципліни. Присутність на екзамені сторонніх осіб без дозволу ректора, першого проректора або декана факультету не допускається.

3.3.6 Накопичена студентом сума балів за результатами поточної роботи у семестрі вноситься до атестаційної відомості і автоматично друкується в екзаменаційну відомість у графі 4 (додаток Б). Підсумкова оцінка за дисципліну, яка дорівнює сумі підсумкової семестрової оцінки та оцінки за відповідь на екзамені, виставляється у відомість.

3.3.7 Семестровий контроль може проводитись в усній формі по білетах або письмовій формі за контрольними завданнями (КЗ), а також шляхом тестування з використанням технічних засобів. Можливо поєднання різних форм контролю. Форма проведення екзамену визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.3.8 Екзаменаційні білети (додаток В) повинні повністю охоплювати робочу навчальну програму дисципліни або її частину, яка вноситься на семестровий контроль, та забезпечувати перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою, тобто відповідати вимогам змістовної і функціональної валідності. Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену повинна перевищувати кількість студентів у навчальній групі не менше ніж на 5. Кількість варіантів контрольних завдань (для письмового контролю) повинна забезпечити самостійність виконання завдання кожним студентом.

Крім цього, екзаменаційні білети (КЗ) мають відповідати таким вимогам:

- складність білетів повинна бути приблизно однаковою і дозволяти студенту за час, відведений для відповіді (≈ 20 хв.), глибоко та повно розкрити зміст усіх питань;

- забезпечувати контроль знань, умінь та навичок необхідного рівня з різних розділів (тем) програми дисципліни;

- складність та трудомісткість КЗ повинні відповідати відведеному часу контролю (90 хвилин); завдання не повинні вимагати докладних пояснень, складних розрахунків та креслень, зводити до мінімуму непродуктивні витрати часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки та інше;

- при формулюванні завдань необхідно використовувати відомі студенту терміни, назви, позначення.

3.3.9 Критерії оцінки відповіді студента (виконання КЗ) повинні враховувати, насамперед, її повноту і правильність, а також враховувати здатність студента:

- узагальнювати отриманні знання;

- застосувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;

- аналізувати і оцінювати факти, події, інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;

- викладати матеріал чітко, логічно, послідовно.

Оцінка за виконання КЗ виставляється в балах, підсумовуючи результати відповіді на кожне питання білета.

3.3.10 Зміст екзаменаційних білетів (контрольних завдань), перелік матеріалів, користування якими дозволяється студенту під час екзамену, а також критерії оцінки знань студентів обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються завідувачем кафедри не пізніше, ніж за місяць до початку складання екзаменів. Названі матеріали є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі, а їх копії повинні бути у викладача при проведенні екзамену. Письмові екзаменаційні роботи студентів зберігаються на кафедрі протягом навчального року.

3.3.11 На екзамені студенти зобов'язані подавати екзаменаторові залікову книжку. У разі відсутності залікової книжки студент до екзамену не допускається. Неявка на екзамен позначається викладачем в екзаменаційній відомості словами «не з'явився».

3.3.12 Під час виконання екзаменаційних робіт (підготовки до відповіді на усному екзамені) студенти зобов'язані дотримуватись відповідних вимог кафедри (викладача). При виявленні факту використання студентом недозволених матеріалів викладач має право припинити екзамен та виставити незадовільну оцінку (нуль балів). При порушенні студентом встановлених правил внутрішньою розпорядку або етичних норм поведінки на екзамені викладач має право відсторонити його від складання екзамену з позначкою «відсторонений» в екзаменаційній відомості та зазначити причини у доповідній на ім'я декана факультету.

3.3.13 При проведенні усного екзамену в аудиторії одночасно може перебувати не більше 6 студентів, для підготовки до відповіді студенту повинно надаватись не менше 30 хвилин. Практичні навички можуть перевірятись із застосуванням спеціального обладнання і технічних засобів.

3.3.14 Для більш об'єктивної оцінки знань студента екзаменатору надається право ставити додаткові (понад екзаменаційного білета) питання в межах навчальної програми дисципліни.

3.3.15 Для підвищення позитивної оцінки повторне складання екзамену дозволяється лише у виняткових випадках і не більше, ніж з трьох дисциплін за весь період навчання. Дозвіл на це дає декан факультету на підставі подання завідувача відповідної кафедри, затверджений проректором з навчальної роботи.

4. ДВОРІВНЕВА СИСТЕМА ОЦІНКИ ЗНАНЬ

Дворівнева система оцінки знань з конкретної дисципліни передбачає градацію ступеня засвоєння матеріалу на два рівня: базовий і якісний. Базовий рівень засвоєння матеріалу відповідає задовільною оцінкою (сумарна кількість балів від 60 до 73).

Якщо студентом не виконані лабораторні та практичні роботи або завдання базового рівня і сума накопичених балів менше 20 балів він не допускається до заліку або екзамену.

Студент підтверджує базовий рівень у наступному випадку:

- сума поточних балів (за підсумками занять в семестрі) не менше 20 і студент пройшов тестування за базовим рівнем знань. У відомість і залікову книжку виставляється не більше 73 балів (задовільно);

- сума поточних балів (за підсумками занять в семестрі) не менше 34 і після здачі повноцінного екзамену студент набрав у сумі від 60 до 73 балів.

Якісний рівень студент підтверджує тільки в разі, коли сумарна кількість балів (потоківі плюс екзамен, потоківі плюс залік) – 74 бали і більше.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Положення «Про формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання студентів» затверджується вченою радою та вводиться в дію наказом ректора ДВНЗ «ПДТУ».

5.2 Внесення змін та доповнень до Положення здійснюється за процедурою, викладеною в пункті 5.1 цього Положення.

5.3 Внесення змін та доповнень до цього Положення оформлюється викладенням його у новій редакції.

Додаток А
Таблиця відповідності результатів контролю знань
за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Національна оцінка	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою		
				екзамен	залік	
90-100	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	Високий (творчий)	відмінно	зараховано	
82-89	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре		
74-81	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.				
64-73	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній (репродуктивний)	задовільно		
60-63	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.				
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно		не зараховано
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.				

Додаток Б Відомість обліку успішності

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Факультет _____

Напрямок підготовки (спеціальність) _____

Курс _____ Група _____

20__ - 20__ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ № _____

„____” _____ 20__ року

з _____
(назва навчальної дисципліни)

за _____ навчальний семестр.

Форма семестрового контролю – екзамен. Загальна кількість годин/кредитів _____

Викладач _____
(вчене звання, прізвище та ініціали викладача, який виставляє підсумкову оцінку)

Викладач _____
(вчене звання, прізвище та ініціали викладача, який здійснював поточний контроль)

№ з/п	Прізвище та ініціали студента	№ індивідуального навчального плану	Кількість балів		Підсумкова оцінка		Підпис викладача
			поточна	екзамен (залік)	бали	за національною шкалою	
1	2	3	4	5	6	7	8

Декан факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
	90 – 100	відмінно	зараховано
	74 – 89	добре	
	60 – 73	задовільно	
	1 – 59	незадовільно	не зараховано

Екзаменатор (викладач) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Якщо студент відсутній на екзамені (заліку), у колонці 5 проставляється - «Не з'яв», а в колонку 6 переноситься кількість балів поточного контролю (колонка 4), а підсумкова оцінка за національною шкалою - в колонку 7.

2. За формами контролю (курсіві проекти і роботи, практики, держекзамени, заочна форма навчання), де не передбачено накопичення поточних оцінок, у відомості слід проставляти у колонці 5 кількість балів за 100-бальною шкалою, а підсумкову оцінку за національною шкалою - в колонку 7.

3. У колонках, які не заповнюються, ставиться прочерк.

Додаток В
Екзаменаційний білет
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____ Семестр _____
 (назва)

Навчальна дисципліна _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

	Максимальний бал

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол від „__” _____ 20__ року, № _____

Екзаменатор _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

АРКУШ УХВАЛЕННЯ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СЕМЕСТРОВІ ЕКЗАМЕНИ І ЗАЛІКИ У ДВНЗ «ПДТУ»**

ПО ДВНЗ «ПДТУ» 7.6-02:2019

Підготовлено:

Голова методичної ради
ДВНЗ «ПДТУ»

В. О. Роянов

Завідувач навчального відділу

Ю.В. Гусев

Погоджено:

Перший проректор

В. М. Євченко

Проректор з науково-педагогічної
роботи, управління та розвитку

В. Ю. Дмитрієв

Нормоконтролер

О. В. Пасинкова